

Nr 83.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förändring i avseende å löneställning och antal av vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar m. m.; given Stockholms slott den 7 februari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 7 februari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Departementschefen, statsrådet Borell anför:

Till Kungl. Maj:ts prövning föreligga vissa framställningar, avseende förändring i lönegradsplacering eller i det fastställda antalet av vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar ävensom nyinrättande av vissa befattningar vid telegrafverket. Vidare har beträffande statens vattenfallsverks personalorganisation — vilken fråga redan tidigare varit föremål för särskilda undersökningar — utredning nyligen verkstälts

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 1 saml. 65 häft. (Nr 83.) 296 30 1

av de enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1928 tillsatta s. k. ekonomisakkunniga. Till frågan om de förslag, vilka i anledning av denna utredning böra underställas 1930 års riksdag, torde jag senare i dag få återkomma. Här anhåller jag att få till behandling upptaga föreliggande framställningar rörande de tre förstnämnda verken.

Postverket.

I skrivelse den 5 september 1929 har *generalpoststyrelsen* gjort framställning om ändringar beträffande vissa befattningar hos styrelsen.

Utbytande
av en
kontrollörs-
tjänst å
generalpost-
styrelsens
1:a byrå
mot en
notarie-
tjänst.

Till en början har styrelsen hemställt om utbytande av en kontrollörsbefattning (20:e lönegraden) å styrelsens första byrå mot en notarietjänst (21:a lönegraden) å samma byrå. Till stöd för detta förslag, som har avseende å byråns avdelning för trafikärenden, har styrelsen anfört följande:

Å första byråns trafikavdelning var avsett, att den biträdande personalen skulle utgöras av en notarie, en kontrollör och en förste postassistent samt några kvinnliga tjänstemän i lägre grader.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 oktober 1926 angående omorganisation av generalpoststyrelsen och postdirektionerna m. m. — vilken framställning lades till grund för beslut vid 1927 års riksdag — anförde generalpoststyrelsen rörande trafikavdelningen hos styrelsen, bland annat, att styrelsen för det dåvarande icke med större säkerhet kunde bedöma, huruvida den minskning av postdirektionernas personal, som i skrivelsen ifrågasattes, kunde komma att öva inverkan på behovet av biträdande personal å generalpoststyrelsens trafikavdelning, men att, enligt styrelsens mening, den föreslagna personalstyrkan borde vara tillräcklig åtminstone för den närmaste framtiden.

Den decentralisation av trafikärendens handläggning från postdirektionerna till postmästarna, som innefattades i nämnda numera genomförda omorganisation, har medfört, att *kontroll- och granskningsarbetet* å trafikavdelningen fått ökad omfattning och framför allt ökad betydelse. Likaledes har såväl den fortsatta utvecklingen av postverkets diligenstrafik som ock flygposttrafikens kraftiga tillväxt medfört ökat behov av kvalificerad arbetskraft å avdelningen. *Diligenstrafiken* har under de sista åren vunnit allt större betydelse för postförbindelserna och samfärdseln i landets nordliga delar och har i följd därav kraftigt utvecklats. Sålunda har sedan den 1 september 1926 antalet av postverkets diligenklinjer ökats från 16 till 26 och linjernas sammanlagda längd från omkring 2,000 till omkring 3,000 kilometer. Antalet vagnkilometer utgjorde under driftåret 1 juli 1925 — 30 juni 1926 omkring 1,400,000 och motsvarande tid 1928 — 1929 omkring 2,200,000 kilometer. Det för trafiken anskaffade vagnmaterialet m. m. har för närvarande ett kapitalvärde överstigande 1,000,000 kronor. En av de viktigaste förutsättningarna för att postdiligenstrafiken skall bibehålla sin betydelse för samfärdseln är, att densamma fortfarande som hittills fungerar regelbundet även under de svåraste förhållanden vintertid. På grund härav har postverket efter Kungl. Maj:ts medgivande på flertalet diligenklinjer åtagit sig att i samband med trafiken utföra snöplogning mot ersättning av vederbörande vägdistrikt. Detta har givetvis medfört en rätt omfattande arbetsökning. Såväl diligenstrafiken i dess helhet som ock det därmed förenade snöplog-

ningsarbetet ledes av praktiska och ekonomiska skäl centralt av styrelsen genom trafikavdelningen. Därigenom vinnas nämligen bland annat enhetlighet och minskad omgång genom undvikande av arbetets uppdelning på olika mellanmyndigheter.

Genom *flyglinjernas* alltjämt fortgående ökning i antal och genom deras allt mer utvidgade användning för postbefordran har det kvalificerade arbetet å trafikavdelningen i hög grad ökats. Sålunda föres en omfattande skriftväxling med utländska postförvaltningar rörande posternas dirigerings, rörande värdepostens lämpliga fördelning å karts slut m. m. Vidare verkställas å avdelningen erforderliga utredningar i och för trafikens planläggning samt för avräkningar rörande kostnaderna för flygpostbefordringen.

På grund av uppgången inom handel och industri har *postutväxlingen med utlandet* tilltagit i omfattning. Detta har, bland annat, haft till följd, att behov av tillförlitliga uppgifter rörande befordringsvägar för posterna till utlandet samt rörande ankomsttider för dessa poster gjort sig starkt gällande. Detta i förening med de numera ofta förekommande ändringarna i postförbindelserna med utlandet har föranlett generalpoststyrelsen att till ledning för postpersonalen och större korrespondenter från trafikavdelningen utge en månatlig publikation, upptagande förbindelserna till samtliga europeiska och utomeuropeiska länder, vilken givetvis, beträffande de större av dessa, måste vara ganska detaljerad. Denna publikation har undan för undan måst utvidgas.

Det av nu angivna omständigheter föranledda ökade behovet av arbetskraft har tillgodosetts genom att å avdelningen under vissa tider av året anlitats ytterligare en förste postassistent, vilket möjliggjorts av ändrad disposition av arbetskrafterna inom generalpoststyrelsen. Emellertid har det blivit nödvändigt att även på annat sätt ändra arbetsfördelningen. Den å trafikavdelningen anställde notarien skulle enligt styrelsens organisationsförslag hava till huvuduppgift att förbereda handlägga de viktigare inrikes och utrikes trafikärendena samt att tjänstgöra såsom byrådirektörens ställföreträdare. Så småningom har det visat sig omöjligt för nämnde tjänsteman att fullgöra alla de göromål, som voro avsedda för honom. Det har därför blivit nödvändigt att från honom till annan tjänsteman överflytta en del av göromålen samt att befria sistnämnde tjänsteman från åtskilliga av de göromål, som ursprungligen vore avsedda att fullgöras av honom. De viktigaste och mest ansvarsfulla arbetena hava därefter fördelats på två tjänstemän, av vilka den ene huvudsakligast bereder och i viss mån självständigt avgör inrikes ärenden och dessutom tjänstgör såsom byrådirektörens ställföreträdare och den andre bereder och ävenledes i viss omfattning självständigt handlägger utrikes ärenden samt uppsätter förekommande skrivelser på främmande språk.

Samtliga de ärenden, som handläggas av ifrågakvarande tjänstemän, äro av stor vikt och av beskaffenhet att kräva god omdömesförmåga, språkkunskaper m. m. De hava därför icke ansetts böra anförtros åt tjänstemän i lägre tjänstegrad än notaries. Styrelsen har också uppdragit åt en kontrollör hos styrelsen att tills vidare tjänstgöra såsom notarie å första byrån. På grund av lämplighetsskäl anställdes bägge ordinarie notarierna å trafikavdelningen och, då till följd därav någon notarie icke kunde placeras å personalavdelningen, där en sådan tjänsteman dittills varit anställd, placerades å denna avdelning i stället den kontrollör, som meddelats uppdrag att tjänstgöra såsom notarie. Enär notariebefattningen å sistnämnda avdelning är oundgängligen erforderlig, bör därför kontrollörsbefattningen ifråga definitivt utbytas mot en notariebefattning.

I ett den 30 september 1929 avgivet utlåtande över generalpoststyrelsens framställning den 5 september 1929 har *kommunikationsverkens lönenämnd* beträffande nu förevarande förslag yttrat, att nämnden funnit de av styrelsen till stöd för förslaget anförda skälen övertygande, varför nämnden ville förorda bifall till styrelsens framställning i denna del.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den av generalpoststyrelsen förebragta utredningen rörande ökningen av arbetsbördan inom trafikavdelningen å styrelsens första byrå har även jag funnit mig böra biträda styrelsens förslag om utbyte av en kontrollörstjänst i 20:e lönegraden mot en notariebefattning i 21:a lönegraden.

Ändrad
lönegrads-
placering av
vissa befatt-
ningar å
styrelsens
5:e byrå.

Under framhållande att arbetet på styrelsens femte byrå på grund av de därunder förlagda postgiro- och postsparbanksrörelsernas utomordentligt kraftiga utveckling numera vore av sådan betydelsefull och makt-påliggande beskaffenhet, att vissa befattningar därstädes syntes styrelsen böra höjas i tjänstegrad, har styrelsen vidare i förevarande skrivelse framlagt förslag i sådant hänseende.

Till en början har styrelsen därvid lämnat en allmän redogörelse för arbetsmängden å byrån samt för personaluppsättningen därstädes. Härutinnan anföres:

Nedanstående redogörelse visar några detaljer av postgiro- och postsparbanksrörelsernas utveckling under tiden från och med år 1925 eller det år, då postgiro- och postsparbanksrörelsen infördes.

	1925	1928	1929 (Beräknade tal)	Ökning i % 1925—1929
Postgirokonton (den 31 december) ...	5,010	28,421	38,500	668
Insättningar å postgirokonton	2,506,620	10,870,679	13,500,000	439
Uttagningar från "	357,530	2,891,265	4,500,000	1,159
Insatt belopp å "	339,297,066	1,868,883,469	2,300,000,000	578
Uttaget belopp från "	327,779,570	1,863,174,424	2,293,000,000	600
Innestående behållning å postgirokon- ton (den 31 december)	11,517,496	33,075,318	40,000,000	247
Motböcker med postsparbanken (den 31 december)	739,067	902,374	1,050,000	42
Insättningar i postsparbanken	871,052	1,314,209	1,750,000	101
Uttagningar från "	495,978	940,512	1,200,000	142
Insatt belopp i "	58,087,983	93,750,333	170,000,000	193
Uttaget belopp från "	48,032,958	84,221,206	100,000,000	108
Innestående behållning å motböcker med postsparbanken (den 31 de- cember)	165,085,227	222,822,286	300,000,000	81

Förestående siffror tala till stor del för sig själva. Av desamma torde nämligen framgå, att de två rörelsegrenar, som falla under femte byråns handläggning, kunnat glädja sig åt en rekordartad utveckling. Det torde vara tvivel underkastat, om något liknande kan påvisas på annat håll inom statsförvaltningen.

Det är givet, att arbetsuppgifterna för de tjänstemän å ifrågavarande byrå, som bekläda mera ansvarsfulla och ledande poster, icke kunna undgå att kraftigt påverkas av den oavslått ökad totala arbetsmängden. Det må visserligen vara sant, att en avsevärd del av det inom byrån förekommande arbetet och då närmast den å byrån ombesörjda kontobokföringen är av mera mekanisk art eller av mindre kvalificerad beskaffenhet, även om detta arbete fordrar uppmärksamhet, ordning och noggrannhet, och att personalbehovet för det löpande arbetet fördenskull kan relativt lätt fyllas. Men det ligger i öppen dag, att två rörelsegränar med sådan betydande omfattning, som postgiro-rörelsen och postsparbanken numera fått, måste medföra ett synnerligen krävande arbete och ansvar för de tjänstemän å byrån, vilka hava att utöva den centrala ledningen av ifrågavarande rörelsegränar, organisera och dirigera arbetet eller handhava den dagliga medelsförvaltningen.

Antalet befordrade tjänstemän å byrån har icke under årens lopp undergått någon mera betydande förändring. Vid 1925 års ingång var, om man bortser från byråchefen, antalet manliga tjänstemän i befälsställning 11. Motsvarande antal är nu 13, nämligen 1 kamrer i 26:e lönegraden, 1 sekreterare i 24:e lönegraden, 3 revisorer, 5 kontrollörer och 3 förste post-assistenter.

Sedan 1925 hava följande förändringar inträtt: kamrern har uppflyttats från 24:e till 26:e lönegraden, en notarietjänst har utbytt mot en sekreterarbefattning i 24:e lönegraden, två kontrollörstjänster hava utbytt mot två revisorsbefattningar, varjämte två kontrollörstjänster nyinrättats.

Med den utveckling postgiro-rörelsen och postsparbanken tagit och alltjämt undergår är det, fortsätter generalpoststyrelsen, helt naturligt att byråns ledning alltjämt måste syssla med stora och invecklade spörsmål, ofta av stor ekonomisk räckvidd, ett förhållande som icke kan vara ägnat att förvåna, enär byråns verksamhet nästan uteslutande är av affärsdrivande beskaffenhet. Även om byråchefen personligen deltagar i behandlingen av inom byrån förekommande ärenden av större betydelse, är det enligt styrelsen självfallet, att hans närmaste män var och en på sitt område måste erhålla ett ganska stort mått av självständighet. Det måste därför av dem krävas en betydande personlig insats och initiativkraft på området för byråns verksamhet.

Det är, yttrar styrelsen vidare, särskilt tre av byråns tjänstemän, vilka under byråchefen bekläda ur olika synpunkter särdeles ansvarsfulla och arbetstunga befattningar. Dessa äro kamrern, sekreteraren och föreståndaren för byråns korrespondensavdelning (kontrollör).

I fråga om arbetsuppgifterna för *kamrern*, vilken av styrelsen föreslås uppflyttad från 26:e till 27:e lönegraden, har styrelsen anfört följande:

Vad först kamrern angår, så är det måhända tillräckligt att hänvisa därtill, att det i postgiro-rörelsen och postsparbanken inestående kapitalet beräknas vid innevarande års utgång uppgå till omkring 340 miljoner kronor, ett belopp, som av allt att döma fortfarande kommer att ökas förhållandevis snabbt. Bortsett från de ansvarsfulla göromålen med redovisning och handhavande i övrigt av de stora penningbelopp, som falla under den dagliga förvaltningen, måste kamrern i stor omfattning anlitas för beredande av sådana medelsplaceringen berörande ärenden, som skola föredragas i och avgöras av generalpoststyrelsen (generaldirektören, postsparbanksfullmäktige

och byråchefen å femte byrån). Jämväl kamrern måste vara väl förtrogen med det allmänna ekonomiska läget och med intresse följa förändringar inom detsamma. Genom sin ställning såsom byråchefens närmaste man och ställföreträdare har han ock att under byråchefens semester eller annan ledighet självständigt handlägga de byråchefen eljest åvilande ärendena.

I en enskild penninginrättning (bank e. d.) av samma omfattning och beskaffenhet som postsparbanken och postgiroörelsen måste självfallet på chefens närmaste man och ställföreträdare ställas stora krav på personlig duglighet. I den enskilda företagsamheten torde också dessa krav tämligen allmänt kompenseras genom en ställning, som i ekonomiskt och andra avseenden väsentligt höjer sig över den, vari femte byråns kamrer för närvarande är placerad. Av kända och i dagen liggande skäl torde de ekonomipolitiska frågorna i ett statligt penningföretag av den beskaffenhet postsparbanken och postgiroörelsen företräda få anses vara ur flera synpunkter åtskilligt mera ömtåliga och svårskötta än inom motsvarande enskild verksamhet.

Redan år 1925 har generalpoststyrelsen i visst sammanhang ifrågasatt, att kamrersbefattningen skulle uppflyttas till 27:e lönegraden. Efter yttrande av kommunikationsverkens lönenämnd hemställde dock Kungl. Maj:t i proposition till 1926 års riksdag (nr 184), att tjänsten måtte uppflyttas från 24:e till 26:e lönegraden, vilken hemställan även vann riksdagens bifall.

Enär det kamrern redan år 1925, postgiroörelsens första verksamhetsår, åliggande ansvaret och arbetet ansågs motivera en placering av sagda befattning i 27:e lönegraden, synes postsparbanks- och postgiroörelsernas senare starka utveckling tala för att befattningen nu borde placeras i 28:e lönegraden. Styrelsen anser sig dock icke heller nu böra ifrågasätta förmånligare placering i lönegradshänseende för kamrern än år 1925. Men med en uppflyttning till 27:e lönegraden anser styrelsen icke kunna längre anstå.

För *sekreteraren* å femte byrån föreslår styrelsen uppflyttning från 24:e till 26:e lönegraden. Till stöd härför anföres bland annat:

Den å byrån anställda sekreteraren har redan sedan länge ur arbetssynpunkt intagit en ställning, som föga erinrar om motsvarande befattningar i allmänhet. Medan styrelsens byråer i allmänhet hava att i huvudsak planlägga, leda och kontrollera den postala verksamhet, som ytterst utövas inom lokalförvaltningarna, har femte byrån att dessutom med anlitande av en stor underordnad personal fullgöra ett löpande arbete, som direkt ansluter sig till och i princip erinrar om arbetet å postanstalterna. Då arbetet dessutom har en utpräglad stordrifts- och bankmässig karaktär, måste byråns ledande krafter ägna väsentlig tid och stor omsorg åt direkt arbetsorganisation, arbetsledning och personalrekrytering. Enär särskilt postgiroörelsen ännu är i sin begynnelse och även postsparbanken otvetydigt fortfarande har rika utvecklingsmöjligheter, måste varje organisatorisk och arbetsteknisk åtgärd inom dessa företag vara grundad på noggrann och sakkunnig bedömning om verkningarna även för framtiden. Då härtill kommer, att arbetet å byrån försiggår efter de mest rationella och moderna metoder med anlitande bland annat av en stor och dyrbar maskinpark, är det tydligt, att byrån måste ägna stort intresse åt alla strömningar på det affärsorganisatoriska området, ett område där, såsom bekant, nyheterna avlösa varandra. Även om det endast gäller en liten förändring, som för den utomstående kan synas rätt betydelselös, kan denna medföra vittgående ekonomiska konsekvenser.

Postgironörelsens karaktär nödvändiggör icke endast omsorg om och intresse för arbetsorganisation och teknik inom själva postgirokontoret. Detta måste dessutom vara i stånd att stå sina kunder inom näringslivet och affärsvärlden till tjänst med råd och upplysningar rörande det sätt, varpå dessa skola bäst kunna använda postgirot. När en större affärsfirma, ett försäkringsbolag, ett industriföretag e. d. vill för sina likvider begagna sig av postgironörelsen, kräver detta ofta en ganska ingående omläggning av firmans arbetsmetoder. Det är då nödvändigt, att postgirokontoret kan erbjuda sina tjänster genom att uppgöra visst organisationsförslag etc.

Med förestående sammanhänger det stora intresse, som visas postgironörelsen från det allmännas sida. Postgironörelsen har ju redan blivit ett obligatoriskt betalningsorgan för vissa myndigheter och tjänstemän inom statsförvaltningen, och tid efter annan framkomma uppslag och önskemål om fullföljande på olika områden av det system, varpå staten redan slagit in. Självfallet kräver sådan anslutning till postgironörelsen från det allmännas sida ofta nog särskilda och mycket omfattande åtgärder från postgirokontorets sida.

På dessa och andra områden, som ej beröra det kamerala området, är det, som sekreteraren oftast måste anlitas. Sekreteraren blir i verkligheten — närmast under byråchefen — personal- och organisations- eller kontorschef. Denna ställning medför stort ansvar. Till belysning av de arbetsuppgifter, som åligga sekreteraren i dennes egenskap av personalchef, må nämnas, att antalet å byrån anställd personal för närvarande utgör i runt tal 400. Sekreterarens åligganden i övrigt äro ej av beskaffenhet att kunna närmare specificeras. Han måste nämligen tagas i anspråk för det mest skiftande arbete, ofta av ganska invecklad beskaffenhet.

Generalpoststyrelsen anser det vara uppenbart att sekreteraren bör givas en förmånligare lönegradsplacering än den han för närvarande intager. Styrelsen föreslår därför, att befattningen ifråga uppflyttas från nuvarande 24:e till 26:e lönegraden.

Med avseende å *föreståndaren för femte byråns korrespondensavdelning*, vilken nu såsom kontrollör är placerad i 20:e lönegraden, föreslår styrelsen uppflyttning till befattning såsom sekreterare i 24:e lönegraden. Motiveringen för detta förslag innehåller i huvudsak följande:

Femte byrån saknar kansli i den mening, sådant finnes hos andra byråer inom och utom generalpoststyrelsen. En stor del av det å byrån förekommande skrivarbetet erinrar i mycket om motsvarande arbete inom privata affärsföretag. För detta arbete finnes inom byrån en korrespondensavdelning. Å denna arbeta under ledning av en kontrollör för närvarande en förste postassistent, biträdd av en postassistent samt ett antal kvinnliga tjänstemän. Inom korrespondensavdelningen öppnas, sorteras, registreras och bearbetas all till byrån ankommande affärspost, som icke är av beskaffenhet att direkt bearbetas å byråns övriga olika avdelningar (d. v. s. icke utgöres av insättningslistor för postsparbanken, uppsägningar av postsparbanksmedel, inbetalningskort, giro- och utbetalningskort o. d.). Korrespondensavdelningen har vidare att expediera och avfärda all avgående post utom de olika avdelningarnas löpande expeditioner (av utbetalningsbemyndiganden, kontoutdrag, utbetalningskort o. d.). Såsom allmän regel gäller, att all affärspost skall, så vitt möjligt, besvaras omgående samt att över huvud den största skyndsamhet skall iakttagas. Arbetet tillgår i allmänhet så, att avdelningens föreståndare eller hans medhjälpare (förste postassistenten) dikterar brevet eller skrivelsen för de å avdelningen tjänstgörande stenograferna.

Därest ärendet icke berör viss särskild avdelning å byrån eller är av beskaffenhet att böra föreläggas byråchefen eller annan överordnad tjänsteman, har avdelningens föreståndare att själv göra erforderliga utredningar och helt på egen hand uppsätta eller låta uppsätta påfordrad skrivelse. Utgående skrivelser underskrivas på eftermiddagen av byråchefen och expedieras samma dag.

Beskaffenheten av de göromål, som åligga korrespondensavdelningen, och den omständigheten att uppsättning och justering av koncept ej medhinnas gör, att å föreståndaren måste ställas krav på grundlig kunskap om alla å byrån förekommande göromål. Han måste svara för att alla utgående skrivelser äro i sak riktiga. Han måste ock givetvis vara väl insatt i postarbetet i allmänhet liksom han måste hava förmåga att lämna råd och upplysningar till allmänheten. Självfallet måste av en tjänsteman i den befattning, varom nu är fråga, krävas en hög grad av stilistisk förfarenhet. Detta blir ytterligare klart vid beaktande av den brådska, varunder avdelningen arbetar, åtminstone vad den rena affärskorrespondensen angår, och som i hög grad försvårar för byråchefen att ägna utgående skrivelser en tillnärmelsevis så noggrann granskning som fallet torde vara inom statsinstitutioner i allmänhet. Han måste därför för nu ifrågasvarande tjänsteman hysa det största förtroende för kunskap och omdömesgillhet. Det må också beaktas, att, alldenstund all post och alla skrivelser ingå i första hand till korrespondensavdelningen men byråchefen icke med den ytterligt stora omfattning byråns post förete har tillfälle genomgå densamma i dess helhet, det ankommer på föreståndaren för avdelningen att för byråchefen föredraga eller att delgiva honom de brev och akter, som anses böra bliva föremål härför, ett förtroendeuppdrag som icke kan tillfredsställande lösas utan ett stort mått av ansvarskänsla och omdömesförmåga.

Till och från postgirokontoret förekommer en förhållandevis icke obetydlig korrespondens med utlandet. Dels förekommer såsom bekant internationell postgiroutväxling i förbindelse mellan Sverige och främmande länder, dels räknar postgirokontoret även bland sina kunder ett relativt stort antal utländska kontoinnehavare. Den därav föranledda utländska skriftväxlingen ombesörjes av korrespondensavdelningen.

Redan på grund av avdelningens beskaffenhet av central för byråns icke rent expeditionella arbete, har föreståndaren från början kommit att i viss mån intaga samma arbetsställning som sekreterare å andra byråer. Denna ställning har blivit än mera utpräglad allteftersom byråns sekreterare tvingats att i första hand ägna sig åt arbetsorganisatoriska och andra göromål. Om även denne tjänsteman allt fortfarande måste omhänderhava vissa större utredningar, hava dock sekreterargöromålen i vanlig bemärkelse i all huvudsak måst överlätas på föreståndaren för korrespondensavdelningen. Denne åligger alltså för närvarande utom det ovan beskrivna arbetet beträffande byråns affärspost praktiskt taget det närmaste ansvaret för utredningar, utlåtanden, förslag m. m. i sådana ämnen, som icke nära sammanhånga med de rent ekonomiska eller organisatoriska frågor, som företrädesvis behandlas av kamrern respektive sekreteraren. Men även sådana frågor måste i stor utsträckning på grund av nu nämnda tjänstemäns bristande tid anföras till föreståndaren för korrespondensavdelningen. Det är sålunda i allmänhet denna tjänsteman, som har att utarbета förslag till de reglements- eller andra bestämmelser, som byrån har att förbereda, liksom han även i stor utsträckning tages i anspråk för utarbetande av sådan upplysnings- och propagandalitteratur m. m., varav byrån har behov. Föreståndaren för korrespondensavdelningen arbetar numera i de flesta hänseenden direkt under byråchefen.

Ur organisatorisk synpunkt torde det vara mindre riktigt att så betydelsefulla göromål, varom här är fråga, skola utföras av en tjänsteman i så pass underordnad ställning som den en kontrollör intager. Befattningen bör enligt generalpoststyrelsens uppfattning höjas till en sekreterarbefattning i 24:e lönegraden.

Utom nu omförmälda förslag har styrelsen slutligen även framlagt förslag om förbättrad löneställning för *föreståndaren för postgirokontorets bokföringsavdelning*. För denne tjänsteman, som nu befinner sig i kontrollörs ställning (20:e lönegraden), har styrelsen föreslagit befattning i 21:a lönegraden med benämningen revisor. Till stöd för detta förslag anföres bland annat följande:

Postgirokontorets bokföringsavdelning, varunder i praktiken lyder även dess revisions- och skatteavdelning, är givetvis den, som har att närmast och i första hand vidkännas bördan av den starka arbetsökning, postgiro- rörelsen under de senaste åren undergått. Ökningen framgår i någon mån av efterföljande sammanställning.

	1925	1929 (Beräknade tal)
Antal postgirokonton vid årsslutet	5,010	38,500
Antal omsättningar, d. v. s. bokföringsoperationer under året	2,864,150	18,000,000.

Antalet skattekonton vid utgången av år 1929 torde kunna beräknas uppgå till 17,000 och antalet bokföringstransaktioner å dessa konton under året till 305,000. Även sistnämnda transaktioner fullgöras av bokföringsavdelningen. Antalet av den å bokföringsavdelningen inklusive revisions- och skatteavdelningen tjänstgörande biträdande personalen utgjorde under år 1925 i medeltal 25 och kan för år 1929 beräknas till 220.

Från början funnos å bokföringsavdelningen såsom föreståndare anställda två kontrollörer, av vilka den ene hade till huvudsaklig uppgift att kontrollera arbetsresultatet (åstadkomma avstämning, uppgöra dagsrapporter och liknande) samt att vara personalchef, medan den andre hade den omedelbara arbetsledningen om hand. Under år 1927 omändrades förstnämnda kontrollörsbefattning till en revisorstjänst. En ny kontrollörstjänst har tillkommit å avdelningen under år 1929.

Under trycket av det alltmåra hopade arbetet har så småningom den å bokföringsavdelningen anställde revisorn nödgats helt släppa uppgiften att vara personalchef. Hans tid tages numera fullt i anspråk för de kontrollarbeten, som förut berörts. I stället har den äldre av de båda nuvarande kontrollörerna till sitt förutvarande åliggande att å avdelningen utöva den omedelbara arbetsledningen måst lägga även uppdraget att vara personalchef. Att de honom påvilande arbetsuppgifterna ingalunda äro av lättlost beskaffenhet framgår redan vid beaktande av den arbetsmängd, som skall å avdelningen dagligen avverkas. Hans åligganden försvåras väsentligen av den omständigheten, att bokföringsarbetet måste försiggå i arbetslokaler av för svenska förhållanden ansevärt mått (sammanlagt 1,400 kvadratmeter). Den rätta uppfattningen av åliggandena erhåller man dock först vid närmare skärskådande av det sätt, varpå postgirokontorets bokföring måste ske. Det gäller att under begränsad tid felfritt bearbeta och avverka bokföringsposter, som vissa dagar kunna överstiga 100,000-talet. Arbetet måste nödvändigt vara avslutat till sådan tidpunkt före de postförande eftermiddagstågens avgång, att kontoutdragen hinna medfölja respektive postkupéer. Bokföringen

måste lika nödvändigt göras riktigt på öret, en ingalunda lätt uppgift vid beaktande av att en dagsomslutning kan uppgå till mera än 20 miljoner kronor. Att arbetet under sådana förhållanden kräver ett oupphörligt akt-pågivande från vederbörande arbets- och personalchefs sida är uppenbart. Han måste vara i stånd att med en hög grad av omdömesgillhet bedöma föreliggande situationer och med en viss självständighet kunna vidtaga sådana personaldispositioner på längre eller kortare sikt, vartill omständigheterna föranleda. Under det i hög grad forcerade arbetet har han att därjämte noga aktgiva på alla de särskilda åtgärder av ena eller andra slaget, som föranledas av den specialbehandling vissa postgirokonton måste underkastas. Ett förbiseende av något slag kan, när det såsom här gäller penningtransaktioner av ofta nog den största betydelse för betalare eller betalningsmottagare, bliva i hög grad ödesdigert. Under fullgörandet av det löpande arbetet skall föreståndaren för bokföringsavdelningen dessutom hava tid övrig att utan dröjsmål genomgå den till avdelningen för granskning före besvarandet överlämnade dagsposten, som är av stort omfång, samt göra de undersökningar m. m., som äro nödvändiga för besvarandet. Det är icke tal om att kunna göra arbetet i relativt lugn, ostört av yttre inflytanden, alldenstund vederbörande har att oupphörligen besvara telefonsamtal från postgirokunder landet runt. Trots sina många och jäktande bestyr måste givetvis bokföringsavdelningens personalchef besitta en ingående personlig kännedom om varje funktionär. Då personalen till den övervägande delen utgöres av unga flickor, som anställas utan någon särskild utbildning, inses, att ett intresserat och maktpåliggande arbete måste nedläggas å sagda personals såväl utbildning som noggranna övervakande i tjänsten.

Med hänsyn till de stora fordringar, som enligt vad här angivits måste uppställas på den kontrollör, som å postgirokontorets bokföringsavdelning bekläder posten såsom arbets- och personalchef, måste det anses vara i hög grad motiverat, att ifrågavarande befattning utbytes mot en revisorstjänst (i 21:a lönegraden). Sådant utbyte anses även påkallat av den omständigheten, att arbets- och personalchefens närmaste man för närvarande intager samma tjänsteställning — kontrollörs — som han själv. Titeln revisor är visserligen icke någon lämplig beteckning för denne tjänstemans huvudsakliga verksamhet, men lämpligare tjänstetitel finnes ej inom den lönegrad, vartill uppflyttning föreslås.

I sitt förenämnda utlåtande har *lönenämnden* beträffande generalpoststyrelsens förslag, i vad det avser befattningar å styrelsens femte byrå, anfört huvudsakligen följande:

Lönenämnden hade i anledning av den föreliggande remissen avlagt besök å byrån och därvid inhämtat närmare upplysningar rörande de särskilda, till lönegradsuppflyttning föreslagna befattningshavarnas arbetsuppgifter.

Vad först *kamrerna* beträffade, finge lönenämnden erinra därom, att nämnden i utlåtande den 9 december 1925 över en då föreliggande framställning från poststyrelsen yttrat sig rörande denne befattningshavares löneställning. Nämnden hade då anfört bland annat, att nämnden ansåge poststyrelsens förslag om kamrersbefattningens hänförande till 27:e lönegraden innebära en allt för hög placering av ifrågavarande tjänst, varvid tillika erinrats, att vid intet av de övriga kommunikationsverken befattningen såsom kamrer eller därmed likställd tjänst hänförts till så hög lönegrad som den 27:e. Nämnden hade funnit kamrersbefattningen vid postverket skäligen böra inordnas i samma lönegrad som befattningarna kameralintendent vid telegrafverket och kamrer vid statens järnvägar eller sålunda i 26:e lönegraden.

Lönenämnden hade ingalunda förbisett, att de ärenden, som kamrern å poststyrelsens femte byrå hade att bereda och som huvudsakligen avsåge postgirokontorets och postsparbankens medelsförvaltning och medelsplacering, på grund av dessa rörelsegrenars utveckling blivit av alltmera krävande och ansvarsfull art. I betraktande av den höjning i lönegradsställning, som skett så sent som år 1926, syntes det dock nämnden icke förefinnas tillräcklig anledning att vidtaga åtgärder för höjning i lönehänseende av denna tjänst. Nämnden hade sålunda ansett sig icke kunna tillstyrka poststyrelsens framställning i denna del.

Enligt styrelsens förslag skulle den å femte byrån anställde *sekreteraren*, som närmast under byråchefen utövade funktionen som personal- och organisationschef, uppflyttas från 24:e till 26:e lönegraden. Även nämnden hade vid sitt besök å byrån i fråga kommit till den uppfattningen, att ifrågavarande befattningshavare numera måste anses väl lågt avlönad i förhållande till sitt mycket betydelsefulla arbete inom byrån. Nämnden funne sig därför böra tillstyrka bifall till styrelsens förslag om denna befattnings uppflyttning i 26:e lönegraden.

Arbetet å femte byråns *korrespondensavdelning* avsåge huvudsakligen besvarande av affärspost, såsom förfrågningar från giroinsättare rörande girokontons ställning, begäran om upplysningar rörande postgirots användande m. m. Avdelningens *föreståndare* (nu kontrollör) sysselsattes emellertid, förutom med ledningen av och deltagande i dessa arbeten på avdelningen, även med uppsättande av andra å byrån förekommande skrivelser av mera omfattande och krävande art. Vad poststyrelsen anfört till stöd för en höjning i lönegrad av sagda kontrollör syntes lönenämnden förtjäna avseende. Att hänföra nämnda tjänst till 24:e lönegraden måste dock enligt nämndens mening utgöra en alltför hög lönegradsplacering. Närmast syntes 21:a eller 22:a lönegraden böra komma i fråga. Om ock vissa skäl kunde anföras för en inplacering i sistnämnda lönegrad, hade dock nämnden ansett sig böra stanna vid att förorda sagda kontrollörstjänsts utbyttande mot en *notariebefattning* i 21:a lönegraden.

Vad slutligen anginge styrelsens hemställan om inrättande å postgirokontoret av en *ny revisorstjänst* utöver den där förut placerade, med uppgift för innehavaren att vara personalchef å kontorets bokföringsavdelning, funne nämnden vid det förhållandet, att även å byråns något mindre postsparbanksavdelning funnes anställda tvenne revisorer, därav den ene såsom personalchef, någon erinran icke vara att framställa mot detta styrelsens förslag, varför nämnden finge biträda styrelsens hemställan om utbyte av en kontrollörstjänst mot en revisorsbefattning i 21:a lönegraden.

I fråga om löneställningen för den nuvarande kontrollörstjänsten på femte byråns korrespondensavdelning har inom lönenämnden ledamoten Wold, med instämmande av ledamoten Wallin, anfört *avvikande mening* och därvid förklarat sig finna den av nämnden föreslagna placeringen i 21:a lönegraden vara avgjort för låg samt hemställt om befattningens hänförande till 22:a lönegraden med benämningen förste kontrollör.

Vad generalpoststyrelsen påvisat i fråga om den utomordentligt kraftiga utveckling, som postgiro- och postsparbanksrörelserna de senaste åren undergått, synes mig utgöra goda skäl för uppflyttning i lönehänseende av de befattningar å styrelsens femte byrå, vilkas innehavare till följd av denna utveckling i första hand fått sin arbetsbörda och sitt ansvar ökade. General-

Departements-
chefen.

poststyrelsens därutinnan framställda förslag hava i flertalet avseenden tillstyrkts av lönenämnden. Beträffande befattningarna såsom kamrer och såsom föreståndare för byråns korrespondensavdelning har nämnden intagit en från styrelsens förslag avvikande ståndpunkt.

Vad kamrersbefattningen angår, har visserligen — såsom lönenämnden påpekat — denna tjänst så sent som år 1926 uppflyttats från 24:e till 26:e lönegraden. Den avsevärda tillväxt i omfattningen av byråns verksamhet, som därefter skett, har dock självfallet måst medföra en väsentlig stegring i arbete och framförallt i ansvar för denne befattningshavare, vilken är ställföreträdare för byråns chef och närmast under honom handhar och svarar för förvaltningen och placeringen av de i postgiro- och postsparbankskontorens rörelse ingående, högst betydande kapitalbeloppen. I betraktande av sålunda föreliggande förhållanden, vilka synas motivera en åtskillnad i löneställning beträffande denna och motsvarande befattningar inom övriga affärsverk, har jag ansett mig böra biträda generalpoststyrelsens förslag om uppflyttning av befattningen i fråga till 27:e lönegraden.

I fråga om befattningen såsom föreståndare för femte byråns korrespondensavdelning vill det synas som om den av lönenämnden föreslagna placeringen i 21:a lönegraden med benämningen notarie vore, åtminstone tillsvarende, tillfyllest. Jag tillstyrker alltså, att en notarietjänst inrättas i utbyte mot en kontrollörstjänst.

Vidkommande övriga här ifrågavarande befattningar biträder jag generalpoststyrelsens av lönenämnden tillstyrkta förslag. Jag förordar sålunda sekreterartjänstens uppflyttning från 24:e till 26:e lönegraden samt inrättande av en ny revisorstjänst i 21:a lönegraden i utbyte mot den kontrollörsbefattning, som nu innehaves av personalchefen å postgirokontorets bokföringsavdelning.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt samt till mitt förut framställda förslag om utbyte av en kontrollörstjänst å första byrån mot en notariebefattning skulle alltså i stället för kamrersbefattningen i 26:e lönegraden upptagas en sådan befattning i 27:e lönegraden samt antalet av övriga nu ifrågavarande befattningar vid postverket komma att utgöra, sekreterarbefattningar i 26:e lönegraden 6 och i 24:e lönegraden 2, notariebefattningar 8 samt revisorsbefattningar 5.

En ny post-
mästar-
befattning
av klass 1 A.

I skrivelse den 17 januari 1930 har *generalpoststyrelsen* vidare hemställt, att antalet postmästarbefattningar av klass 1 A (25:e lönegraden) måtte från och med den 1 juli 1930 ökas från 9 till 10 i och för hänförelse av postkontoret i Borås till klass 1 A.

Beträffande den behandling, som i samband med den senast verkställda allmänna omklassificeringen av postkontoren ägnats frågan om detta postkontors ställning, har styrelsen till en början erinrat i huvudsak följande:

I sitt den 26 september 1925 avgivna förslag till klassificering av postkontoren samt telegraf- och järnvägsstationerna hade kommunikationsverkens lönenämnd föreslagit, att föreståndarna för postkontoret i Örebro m. fl. postkontor skulle med hänsyn till poängtal eller betydelse i övrigt hänföras till klass 1 A. Lönenämnden hade i samband därmed anfört, bland annat, att

postkontoret i Borås skulle med hänseende till poängställningen ifrågakomma till uppflyttning i nämnda klass. Nämnden hade emellertid framhållit att, med hänsyn till att detta kontors höga poängsiffra till väsentlig del uppnåtts på grund av en stor och relativt ensartad poströrelse (postpaket) och till att kontoret även i övrigt finge anses mindre svårskött än de postkontor, som ifrågasatts till uppflyttning, föreståndaren fortfarande borde hänföras till 24:e lönegraden (klass 1 B).

I den 31 oktober 1925 avgivet utlåtande över lönenämndens förslag hade generalpoststyrelsen hemställt bland annat, att postkontoret i Borås skulle uppflyttas i klass 1 A, och därvid anfört följande. Det kunde visserligen vara sant, vad lönenämnden anfört därom, att kontorets ställning å poängskalan (292) bestämts av dess stora postpaketrörelse, men detta vore dock endast i viss mån fallet. Postkontoret hade nämligen ett betydande förvaltningsområde med 60 underlydande poststationer och postlinjer. Då vidare postkontorets rörelse redan vid 1915 års klassificering givit det placering högt upp i klass 1 B, och då rörelsen sedan dess närmare fyrdubbats, syntes det styrelsen olämpligt kvarhålla föreståndarbefattningen i en lägre ställning än den, som redan 1923 års trafik siffermässigt betingade.

I proposition nr 184 till 1926 års riksdag hade Kungl. Maj:t föreslagit omklassificering av bland annat postkontoren. Föredragande departementschefen hade därvid beträffande den nyinförda postkontorsklassen 1 A anfört bland annat, att mot lönenämndens förslag om uppflyttning i den nya klassen av vissa angivna trafikanstalter ingen erinran vore att framställa. Beträffande Borås hade departementschefen ansett tillräckliga skäl icke föreligga att frångå nämndens förslag.

Kungl. Maj:ts proposition hade vunnit riksdagens bifall och postkontoret i Borås sålunda hänförts till klass 1 B.

Till stöd för förslaget om uppflyttning av kontoret i Borås till postkontorsklassen 1 A har styrelsen härefter yttrat huvudsakligen:

Den år 1926 fastställda klassificeringen av postkontoren var byggd på postkontorens rörelse år 1923. Sedan dess har denna rörelse i avsevärd grad ökats, varjämte nya rörelsegrenar tillkommit. Sålunda infördes år 1925 postgirorörelsen, varjämte försäljning genom postverkets försorg av radiolicenser sedan år 1926 äger rum. Generalpoststyrelsen har alltjämt följt utvecklingen av rörelsen vid de olika postkontoren. Det har därvid visat sig, att ökningen varit jämförelsevis konstant vid flertalet postkontor, varför deras inbördes ställning icke i särskilt hög grad rubbats.

Vid postkontoret i Borås har emellertid rörelsen nått en sådan omfattning, att generalpoststyrelsen ansett det nödvändigt att, utan att avvakta en allmän omklassificering av postkontoren, nu hemställa om postmästarbefattningens vid postkontoret uppflyttning i klass 1 A.

Den lokala frankoteckensuppbörden vid postkontoret i Borås, som år 1923 utgjorde 734,400 kronor, steg 1928 till 1,100,000 kronor. Härtill kommer det underlydande postområdets frankoteckensuppbörd jämte postkontorets övriga jämförliga inkomster, som under nyssnämnda år uppgingo till respektive 158,000 och 235,000 kronor. Den totala uppbörden av ifrågavarande slag vid postkontoret i Borås överstiger för år 1928 motsvarande uppbörd vid det största av de till klass 1 A hänfödda postkontoren i landsorten med omkring 380,000 kronor. Givetvis har den ökade uppbörden förorsakats av den ökade rörelsen vid postkontoret. Från 1923 till 1928 har sålunda antalet försändelser och beloppet av omsatta medel i hög grad ökats, vilket närmare framgår av följande sammanställning, vilken omfattar de mera betydelsefulla rörelsegrenarna.

Försändelseslag m. m.	År 1923	År 1928
<i>Antalet</i> avgångna brevårsändelser och tidningar	3,900,000	6,200,000
<i>Antalet</i> avgångna rekommenderade försändelser och oassurerade paket	300,000	600,000
Avgångna assurerade försändelsers angivna värde, <i>kronor</i>	6,700,000	17,100,000
<i>Antalet</i> utbetalade postanvisningar och girokort	250,000	350,000
Inbetalade medel, <i>kronor</i>	8,500,000	31,100,000
Utbetalade " , <i>kronor</i>	13,100,000	20,700,000
Omsatta postsparbanksmedel, <i>kronor</i>	350,000	1,170,000

Under år 1928 uppgick antalet inlämnade värdeförsändelser, paket, postanvisningar och girokort vid postkontoret i Borås till 770,000 stycken samt vid det med hänsyn till poängtalet största och minsta av postkontoren av klass 1 A i landsorten till resp. 534,000 och 417,000 stycken. Postkontorets i Borås *trafiktalet* uppgick år 1923 till 1,296. Motsvarande tal för år 1928 utgör 2,091. *Poängtalet* (= trafiktalet dividerat med det s. k. ledningstalet, d. v. s. arbetsledningskrafternas poängvärde) utgjorde vid sista klassificeringen 292 men år 1928 — oaktat ledningstalet genom personalökning stigit — icke mindre än 441. Poängtalet för det största av de till klass 1 A i landsorten hänfödda postkontoren (Örebro) uppgick vid sista klassificeringen till 306. Poängtalet för sistnämnda postkontor utgjorde för år 1928 325, visserligen i och för sig en avsevärd ökning, som dock icke alls är jämförbar med postkontorets i Borås.

Av vad sålunda anförts framgår, att postkontoret i Borås nått en sådan utveckling, att postmästarens arbete och ansvar är synnerligen stort och fullt jämförbart med övriga postmästares av klass 1 A samt att ett bibehållande av postmästartjänsten därstädes i klass 1 B icke kan anses befogat eller rättvist.

Styrelsen har alltså hemställt, att för postmästartjänstens vid postkontoret i Borås uppflyttning i klass 1 A antalet postmästarbefattningar av nämnda klass måtte ökas från nuvarande antal 9 till 10 och att samtidigt antalet postmästarbefattningar av klass 1 B, som nu är fastställt till 33, måtte minskas till 32.

I utlåtande den 23 januari 1930 har *kommunikationsverkens lönenämnd* anför, att nämnden med hänsyn till vad generalpoststyrelsen yttrat rörande trafikrörelsens ökning vid Boråskontoret under de senaste åren ansåge sig icke böra framställa erinran mot att kontoret uppflyttades till klass 1 A.

Departements-
chefen.

Även enligt min mening föreligga goda skäl att nu uppflytta postkontoret i Borås från klass 1 B till klass 1 A. Jag vill därför tillstyrka generalpoststyrelsens förslag om ökning av antalet postmästartjänster i sistnämnda klass till 10 och om samtidig minskning av antalet postmästartjänster av klass 1 B till 32.

Löneturs-
beräkning
för vissa
manliga
post-
assistenter.

I detta sammanhang får jag vidare anmäla fråga om viss lönetursberäkning för manliga postassistenter, vilka tidigare innehaft postexpeditörstjänst.

I detta hänseende tillåter jag mig till en början, under hänvisning i övrigt

till frågans behandling i proposition nr 184 till 1926 års riksdag, att i kort-het erinra om följande.

I skrivelse den 31 oktober 1925 framlade generalpoststyrelsen förslag till vissa riktlinjer i fråga om uppdelning av arbetsuppgifterna för befattningshavare, tillhörande postassistent- och postexpeditörsgraderna. Enligt dessa riktlinjer skulle huvuddelen av de göromål vid postverket, som dittills utförts av befattningshavare med den för postassistenter och postexpeditörer tidigare gemensamma utbildningen, anförtros åt en grupp av tjänstemän med mindre omfattande fackutbildning. Denna grupp skulle utgöras av de i 11:e, respektive 12:e lönegraden placerade postexpeditörerna och förste postexpeditörerna, vilka för detta ändamål skulle utbildas efter nya kompetensfordringar. Åt postassistenterna (15:e lönegraden) skulle förbehållas de mera kvalificerade uppgifterna, och denna grupp befattningshavare skulle därjämte bilda underlag för rekrytering av högre befattningar vid postverket. Antalet postassistenter skulle bestämmas med hänsyn härtill, och det förutsattes, att genom berörda förändring i arbetsförhållandena en nedskrivning av det dåvarande antalet assistenter skulle kunna ske med bortåt hälften eller till omkring 400.

Genom beslut den 18 december 1925 fastställde sedermera Kungl. Maj:t ändrade bestämmelser angående kompetensfordringar för ifrågavarande befattningar och förordnade tillika, att vid uppkommande ledighet å postassistentbefattning den lediga befattningen skulle, i avvidan på ytterligare utredning angående ordningen för nedbringande av dessa tjänsters antal och i samband därmed stående frågor, tillsvidare under första halvåret 1926 hållas vakant.

Emellertid väcktes i framställning till Kungl. Maj:t förslag om ändrad lönegradsplacering för befattningshavare i postexpeditörsgraderna. Frågan härom upptogs till behandling i proposition nr 184 till 1926 års riksdag, varvid på närmare angivna skäl föreslogs en övergångsanordning av innebörd, att de vid postverket redan anställda befattningshavare i postexpeditörs grad, vilka innehade den för assistent och postexpeditör tidigare erforderliga, gemensamma fackutbildningen — dessa befattningshavare utgjordes av kvinnor, vilka innehaft de tidigare för kvinnliga tjänstemän avsedda, lägre avlönade postexpeditörstjänsterna — skulle personligen tilldelas avlöning enligt de för 12:e lönegraden stadgade grunderna samt att befattningshavare i förste postexpeditörs ställning med nämnda utbildning skulle i lönehänseende personligen placeras i 13:e lönegraden. I sammanhang härmed uttalades i propositionen, att en successiv minskning av postassistentkåren i mån av avgång borde omedelbart igångsättas, så att, därest vid inträffad ledighet tjänsten icke ansåges böra ur rekryteringssynpunkt återbesättas, den tidigare tjänstinnehavaren skulle ersättas med lägre befattningshavare.

I sagda proposition ifrågasattes jämväl vissa åtgärder i syfte att i någon mån motverka de olägenheter, som ur beföringssynpunkt och därmed såväl i löne- som pensionshänseende kunde för de vid verket före nyssberörda förändringar anställda extra ordinarie postassistenterna förutses uppkomma genom den fortsatta nedskrivningen av antalet postassistenter. Enligt det

i propositionen härutinnan framlagda förslaget skulle vid postverket den 30 juni 1926 anställda extra ordinarie postassistenter — vilka samtliga utgjordes av manliga befattningshavare med den tidigare gemensamma postelevsutbildningen — kunna, i den mån lediga postexpeditörsbefattningar funnes och vederbörande därtill ansåges böra ifrågakomma, konstitueras till postexpeditörer med rätt att därvid, i likhet med nyssnämnda kvinnliga postexpeditörer med samma utbildning, personligen placeras i 12:e lönegraden samt att inom denna ram bibehållas vid den lön, de vid ordinarie-blivandet innehade i den extra ordinarie anställningen.

Vad sålunda i förenämnda proposition anförts och föreslagits lämnades av riksdagen utan erinran.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut meddelat föreskrifter rörande återbesättande i viss omfattning av ledigblivna postassistentbefattningar. Antalet dylika befattningar, som år 1926 utgjorde 821, har numera nedbringats till 731.

Efter det riksdagens nyss omförmälda beslut fattats, befordrades ett antal förutvarande extra ordinarie postassistenter till ordinarie postexpeditörer, därvid dessa befattningshavare med stöd av riksdagens beslut tillförsäkrades de löneförmåner, de omedelbart före denna befordran innehade.

Sedan åtskilliga av ifrågavarande postexpeditörer genom generalpoststyrelsens beslut den 30 oktober 1928 konstituerats till ordinarie postassistenter, uppstod fråga om lönetursberäkning för dessa tjänstemän. Därest befattningshavarna i fråga — vilka efter genomgången postelevkurs alltsedan juni månad 1921 fullgjort postassistentens göromål, först såsom aspiranter, därefter såsom extra ordinarie tjänstemän samt slutligen i egenskap av ordinarie postexpeditörer — direkt från extra ordinarie anställning befordrats till ordinarie postassistentbefattning, skulle de jämlikt i avlöningsreglementets 11 § meddelade bestämmelser om rätt för icke-ordinarie befattningshavare att vid befordran till ordinarie tjänst för löneklassplacering i viss utsträckning tillgodoräkna förutgående likvärdig tjänstgöring varit berättigade till lön enligt löneklass 16 med rätt tillika att för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna tid från och med den 1 juli 1927. Då de emellertid före befordringen till postassistenter under någon tid innehaft ordinarie postexpeditörsbefattning, befanns det tveksamt, huruvida nämnda bestämmelser kunde tillämpas eller om icke de i reglementets 12 § givna reglerna om s. k. sneddnings vid befordran från lägre ordinarie tjänst till högre sådan tjänst borde i stället lända till efterrättelse. Vid tillämpning av sistnämnda regler skulle tjänstemännen visserligen från början placeras i samma löneklass, den 16:e, men för uppflyttning i högre löneklass skulle de äga tillgodoräkna tid först från och med den 1 juli 1928. I sistnämnda fall skulle de alltså få vänta ett år längre på uppflyttning från 16:e till 17:e löneklasserna. Samma förhållande skulle inträda vid uppflyttning till 18:e och 19:e löneklasserna.

Spörsmålet om förevarande lönetursberäkning blev av generalpoststyrelsen genom skrivelse den 6 november 1928 underställt Kungl. Maj:ts prövning. Därvid anförde styrelsen, att styrelsen funne det obilligt, att ifrågavarande

tjänstemän skulle erhålla en försämrad löneställning genom en anordning, som vidtagits för att motverka de olägenheter, vilka blivit en följd av den inträdda förseningen i tillträdandet av den ordinarie anställning, de vid sitt inträde i postverket kunnat påräkna.

I avgivet utlåtande den 13 december 1928 anförde *kommunikationsverkens lönenämnd* bland annat följande:

Formellt sett torde det kunna ifrågasättas, huruvida det beslut, riksdagen år 1926 fattade i fråga om lönetursberäkning för de vid postverket då anställda extra ordinarie postassistenter, må anses tillstådja ett medgivande av lönetursrätt såsom om vederbörande befordrats direkt från extra-ordinarie till ordinarie postassistentbefattning. Beslutet avser tydligen närmast deras lönetursberäkning vid befordran till postexpeditör. I betraktande av de omständigheter, som föranlett upptagandet av denna omorganisations- och lönefråga vid denna tidpunkt och legat till grund för riksdagens beslut, synes man emellertid vara berättigad antaga, att statsmakterna velat under alla förekommande befordringsförhållanden tillförsäkra ifrågavarande extra ordinarie befattningshavare samma förmåner i lönehänseende, som de redan intjänat under sina icke-ordinarieår vid verket. Om ifrågavarande tjänstemän alltså medgivas rätt att bibehålla jämväl den lönetursrätt för befordran till postassistent, vilken de såsom extra ordinarie postassistenter intjänat, kan detta enligt nämndens mening näppeligen anses innebära något avsteg från den *reella* innebörden i vad av statsmakterna år 1926 avsetts.

Goda sakliga skäl kunna i varje fall framläggas för att befattningshavarna ifråga få tillgodoräkna tid för löneklassplacering såsom om de vunnit befordran till postassistent direkt från extra ordinarie postassistentbefattning.

I sådant hänseende vill nämnden framhålla, att omhandlade befattningshavare, enligt vad för nämnden blivit upplyst, från den tidpunkt (maj 1921), då de utexaminerades från postelevkurs, oavbrutet fullgjort effektiv tjänstgöring såsom postassistenter. Att de under en del av denna tid varit ordinarie innehavare av lägre befattning än som motsvarar deras extra ordinarie assistentgrad har nämligen icke medfört någon förändring i deras tjänstgöringsförhållanden. Någon grund för gradskillnad med avseende å tjänstgöringens värdesättande under de perioder, de före den 30 oktober 1928 varit aspiranter, extra ordinarie postassistenter samt postexpeditörer, föreligger sålunda icke.

Det är här fråga om en grupp befattningshavare, som sökt anställning vid postverket och därstädes utbildats i syfte att vinna befordran till ordinarie postassistenter men som uteslutande på grund av inom verket vidtagna dispositioner med avseende å personaluppsättningen sett sig föranlättna att söka ordinarie anställning i lägre befattning. Lönenämnden delar poststyrelsens uppfattning, att detta förhållande ej borde vara ägnat att i löneturshänseende försätta dessa kvalificerade tjänstemän i en missgynnad ställning, och finner sålunda giltiga skäl föreligga därtill, att de ordinarie manliga postassistenter, som den 30 juni 1926 innehade anställning såsom extra ordinarie postassistenter och efter nämnda dag vunnit befordran till ordinarie postexpeditörer, må i fråga om placering i löneklass så anses, som om de under den tid, de innehaft ordinarie postexpeditörsbefattning, varit extra ordinarie postassistenter. Genom ett sådant medgivande skulle de jämlikt 11 § i avlöningsreglementet för kommunikationsverken för löneklassplacering inom 15:e lönegraden få tillgodoräkna den tid utöver tre år, de före den 1 november 1928 fullgjort tjänstgöring likvärdig med postassistents, och följaktligen från nämnda dag bliva berättigade till lön enligt 16:e löneklassen, med beräknad placering i denna löneklass från och med den 1 juli 1927.

Lönenämndens ledamot N. A. Nilsson anförde *avvikande mening* och avstyrkte på angivna skäl bifall till generalpoststyrelsens framställning.

Jämväl *statskontoret* avgav i ärendet infordrat utlåtande, dagtecknat den 22 januari 1929. Ämbetsverket anförde därvid att, ehuru den ifrågasatta lönetursberäkningen skulle försätta ifrågavarande postassistenter i en i förhållande till andra i förevarande avseende jämförbara befattningshavare särdeles fördelaktig ställning, statskontoret dock med hänsyn till den ståndpunkt statsmakterna redan tidigare intagit i fråga om dessa tjänstemäns löneställning och jämväl i övrigt till de av lönenämnden anförda särskilda omständigheterna i detta fall funne sig ej böra motsätta sig åtgärd för beredande av den ifrågasatta lönetursrätten.

Avvikande mening anfördes inom statskontoret av två ledamöter, vilka funno tillräckliga skäl icke föreligga för det avsedda medgivandet.

Departements-
chefen.

Såsom den här lämnade redogörelsen utvisar, beslöts vid 1926 års riksdag i fråga om vissa extra ordinarie postassistenter en särskild övergångsanordning i syfte att i någon mån kompensera nämnda tjänstemän för de olägenheter, som uppkommit genom en av organisatoriska förändringar inom postverket föranledd försening i befordran till ordinarie postassistent. Genom denna övergångsanordning har dock icke kunnat förhindras, att ifrågavarande tjänstemän, vilka i avvaktan på befordran till ordinarie postassistenttjänst sett sig föranlättna att söka och jämväl erhållit ordinarie befattningar i lägre grad (postexpeditörsbefattning), vid den omsider vunna befordringen till ordinarie postassistent kommit i sämre ställning i lönehänseende än om befordran skett direkt från deras förut innehavda extra ordinarie anställning. Generalpoststyrelsens omförmälda framställning avser att undanröja denna ojämnheter i deras lönetursförhållanden, och det synes mig, att vägande billighetsskäl tala för ett bifall till denna framställning. Ett tillmötesgående av styrelsens förslag lär, såsom lönenämnden ock framhållit, icke kunna anses innebära något avsteg från den reella innebörden i vad statsmakterna vid sitt beslut år 1926 åsyftat. Ett beslut i avsedd riktning torde med hänsyn härtill icke heller kunna befaras medföra några icke önskvärda konsekvenser beträffande andra grupper av befattningshavare.

Vad angår den ekonomiska innebörden av förslaget må framhållas, att det här gäller inemot 80 tjänstemän, av vilka flertalet, liksom de av generalpoststyrelsen i oktober 1928 till postexpeditörer konstituerade, avslutat postelevkurs år 1921, medan några genomgått dylik kurs år 1922. De flesta tjänstemännen i fråga hava numera befordrats till ordinarie postassistenter, och de som ännu ej vunnit dylik befordran, torde sannolikt komma att konstitueras till postassistenter under förra hälften av år 1930. Vid bifall till förslaget om förmånligare lönetursberäkning skulle en var av ifrågavarande befattningshavare erhålla en total löneförbättring under tjänstetiden inom 15:e lönegraden av omkring 1,200 kronor, inberäknat dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder. Den sammanlagda kostnaden för staten skulle alltså uppgå till ej fullt 100,000 kronor, vilket belopp skulle fördelas på ett tiotal år framåt. Härav torde framgå, att ett bifall till förslaget icke skulle medföra någon kostnadsökning av nämnvärd betydelse för postverkets utgiftsstat.

På grund av vad jag här anført vill jag tillstyrka, att medgivande lämnas av innebörd, att beträffande ordinarie manlig postassistent, som den 30 juni 1926 var anställd såsom extra ordinarie postassistent och efter nämnda dag erhållit konstitutorial såsom ordinarie postexpeditör, må i fråga om placering i löneklass så anses, som om vederbörande under den tid, han innehaft ordinarie postexpeditörsbefattning, varit extra ordinarie postassistent. Med hänsyn till avlöningsreglementets avfattning torde riksdagens medgivande härutinnan böra inhämtas.

Telegrafverket.

Från telegrafstyrelsen föreligga framställningar om nyinrättande och ändring i lönegradsplacering av vissa befattningar, avseende såväl styrelsen som lokalförvaltningarna.

Såsom jag till statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 15 februari 1929 (proposition nr 129) erinrade, har någon allmän granskning av telegrafverkets personalorganisation icke ägt rum i samband med det under de senaste åren bedrivna besparingsarbetet. En sådan översyn kommer, på sätt jag jämväl i nyssnämnda sammanhang omförmälde, att äga rum som led i det ekonomiseringsarbete, vilket jämlikt Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 31 december 1928 skall företagas inom olika grenar av statsförvaltningen. I likhet med vad som ansågs vara fallet med vissa vid 1929 års riksdag beslutade förändringar i telegrafverkets personalorganisation har jag emellertid funnit de nu föreslagna ändringarna härutinnan vara väsentligen betingade av den starka utveckling, som verkets rörelse under den senaste tiden undergått. Med hänsyn härtill har jag ansett de ifrågasatta ändringarna icke lämpligen böra anstå i avvaktan på den avsedda besparingsgranskningen. Jag upptager därför nu de föreliggande förslagen till behandling.

I skrivelse den 27 augusti 1930 har telegrafstyrelsen hemställt om vissa ändringar i fråga om sådana befattningar, vilkas antal fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, d. v. s. befattningar i högre lönegrad än den 20:e.

Till en början har föreslagits utbyte av en överkontrollörstjänst (24:e lönegraden) mot en ny befattning i 26:e lönegraden med benämningen trafikinspektör. Till stöd för detta förslag har *telegrafstyrelsen* anført följande:

Vid den omorganisation av telegrafverket, som trädde i kraft den 1 juli 1920, inrättades vid Stockholms telefonstation en överkontrollörstjänst, vars innehavare placerades såsom telefondirektörens närmaste man och ställföreträdare. I denna egenskap måste ifrågavarande tjänsteman städse hålla sig väl förtrogen med stationens samtliga funktioner. Han har att närmast under telefondirektören öva tillsyn över trafikarbetet å huvudstationen och det stora underlydande landsområdet ävensom hava överinseende över stationens kamerala arbete. Särskilt tillkommer det honom att noga följa trafikens utveckling och utarbete förslag till åtgärder för tillgodoseende av dess behov, att i samråd med vederbörande tekniska personal uppgöra förslag till utvidgningar och större ändringar beträffande områdets nät och stations-

Utbyte av en överkontrollörstjänst mot en befattning som trafikinspektör.

anordningar samt att biträda telefondirektören vid förekommande utredningar av varjehanda slag.

I motiveringen för den ifrågavarande tjänstens inrättande, vilken motivering återfinnes i styrelsens skrivelse den 22 november 1918 med förslag till omorganisation av telegrafverket, hänvisade styrelsen bland annat till den avsevärda ökningen av såväl trafik som personal vid stationen. Styrelsen utgick därvid från förhållandena år 1918. Efter nämnda tid har emellertid stationens rörelse i enorm grad utvecklats. Sålunda har antalet huvudabonnemang och antalet avgiftsfria samtal mer än tredubblats och antalet befattningshavare ökats från 1,354 till 2,456.

Med hänsyn till de krav, som den väldiga, ständigt ökade trafiken ställer på innehavaren av ifrågavarande överkontrollörstjänst, anser styrelsen nödigt att han tilldelas en högre tjänsteställning än den nuvarande. Styrelsen får därför hemställa, att tjänsten höjes från 24:e till 26:e lönegraden. Då tjänsten i samband härmed synes böra namnändras, får styrelsen tillika föreslå, att en ny befattning i 26:e lönegraden med benämningen *trafikinspektör* uppföres å telegrafverkets stat.

Kommunikationsverkens lönenämnd, som den 30 september 1929 avgivit infortrat utlåtande över telegrafstyrelsens omförmälda framställning, har i nu förevarande fråga anført huvudsakligen följande:

För närmare bedömande av denna lönefråga har lönenämnden från telegrafstyrelsen mottagit en promemoria rörande trafikrörelsens utveckling m. m. vid Stockholms rikstelefonstation under åren 1918—1928. Denna promemoria utvisar, att statens telefontrafik i Stockholm under sagda tid undergått en mycket stark ökning, vilken ökning givetvis i första hand är att tillskriva det under år 1918 skedda övertagandet av A.-B. Stockholmstelefon anläggningar men därjämte är en följd av telefonväsendets i Stockholm starka utveckling i övrigt under nämnda tid. Denna telefontrafikrörelsens växande omfattning har medfört en motsvarande ökning i arbetsbördan, kvantitativt såväl som kvalitativt, för den befälspersonal, som har att leda och övervaka densamma, främst telefondirektören och den ställföreträdande överkontrollören, i all synnerhet som de tjänstebefattningar, vilka innehafts av de befattningshavare i ledande ställning, som med det enskilda telefontätets övertagande övergingo i telegrafverkets tjänst, sedermera blivit indragna.

Det bör bemärkas, att av ställföreträdande överkontrollören, vilken närmast under telefondirektören har att övervaka och leda den samlade trafikrörelsen å Stockholms telefontät jämte underlydande landsnät, kräves — särskilt under nu pågående automatisering av telefontätet — alldeles speciell kunnsighet på telefonväsendets område och förmåga att organisera. Härtill kommer, att på honom vilar ett betydande kameralt ansvar. De tjänst-åligganden, som sålunda ankomma på nämnda överkontrollör, torde numera få anses vara av den ansvarsfulla och kvalificerade art, att fog föreligger för att bereda honom en bättre löneställning än den han hittills intagit. Lönenämnden har därför ansett sig böra biträda telegrafstyrelsens hemställan om befattningens uppflyttning i 26:e lönegraden. Vid bifall härtill skulle antalet överkontrollörer nedsättas till 2.

Mot den föreslagna namnförändringen kan visserligen invändas, att tjänstebenämningen *trafikinspektör* hittills uteslutande varit förbehållen sektionsföreståndarna vid statens järnvägars trafikavdelning. Då emellertid denna benämning torde kunna sägas giva ett gott uttryck för den här ifrågavarande befattningshavarens huvudsakliga uppgifter i tjänsten, har nämnden icke ansett sig böra framställa någon erinran mot den föreslagna tjänstetiteln.

Även jag har funnit den förebragta utredningen innefatta övertygande skäl för en förbättrad löneställning för den av de nuvarande överkontrollörsbefattningarna vid Stockholms rikstelefonstation, vilken avses för telefondirektörens närmaste man och ställföreträdare och vars rätta handhavande ställer betydande krav på sin innehavare. Mot förslaget att utbyta denna tjänst mot en befattning i 26:e lönegraden med benämningen trafikinspektör har jag intet att erinra. Samtidigt med uppförande av denna nya befattning bör, såsom telegrafstyrelsen jämväl förutsatt, antalet överkontrollörstjänster minskas från 3 till 2.

Departements-
chefen.

Telegrafstyrelsen gör vidare framställning om inrättande av ytterligare en linjeingenjörsbefattning (26:e lönegraden) samt anför till stöd härför följande:

En ny linje-
ingenjörstjänst.

Såsom styrelsen meddelat i skrivelse den 19 december 1928 angående tillsättande av vissa befattningar vid telegrafverket, voro beträffande det för år 1929 fastställda antalet linjeingenjörstjänster vid tiden för skrivelsens avlåtande tre dylika tjänster vakanta. Dessa vakanser avsågo linjeingenjörstjänsterna i Hälsingborg, Karlstad och Umeå.

Sedan jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande i särskilda brev den 10 maj och den 6 juni 1929 två av de vakanta linjeingenjörstjänsterna återbesatts och innehavarna av dessa tjänster placerats, en jämlikt bemyndigande i brevet den 10 maj 1929 å styrelsens radiobyrås landstationsavdelning och en i Hälsingborg, finnes för närvarande en linjeingenjörstjänst vakant.

Linjeingenjörstjänsterna i Karlstad och Umeå, vilka tjänster uppehållits på förordnande sedan de blevo vakanta, böra emellertid snarast möjligt besättas med ordinarie innehavare. Det kan nämligen icke vara lämpligt att så viktiga befattningar en längre tid få vara utan ordinarie innehavare, då lämpliga personer finnas för desamma. För att så skall kunna ske, får styrelsen föreslå, att en ny linjeingenjörstjänst inrättas.

Lönenämnden har i detta avseende anført, att enär det här vore fråga om befattningar, som syntes under alla förhållanden bliva behöfliga för framtiden, och då styrelsen numera förfogade över fullt kvalificerade aspiranter till desamma, lönenämnden ville förorda bifall till styrelsens ifrågavarande förslag. I enlighet härmed skulle antalet linjeingenjörstjänster vid telegrafverket komma att ökas till 21.

Telegrafstyrelsens ifrågavarande förslag, som förutsätter ökning av antalet linjeingenjörstjänster från 20 till 21, har jag ansett mig böra biträda.

Departements-
chefen.

Telegrafstyrelsen har i förevarande skrivelse slutligen hemställt om inrättande av två nya ordinarie notariebefattningar (21:a lönegraden), avsedda den ena för ekonomi- och kanslibyråns statistiska avdelning och den andra för förrädsbyrån. Till stöd härför har styrelsen anført följande:

Två nya
ordinarie
notariebe-
fattningar.

Å ekonomi- och kanslibyråns statistiska avdelning finnas från och med den 1 juli 1920 placerade en sekreterare (i 24:e lönegraden) och en extra ordinarie notarie förutom ett flertal ordinarie och icke-ordinarie kvinnliga befattningshavare.

Avdelningens arbete har i väsentlig grad ökats dels genom överförande

till densamma av olika statistiska arbeten, vilka förut utförts å andra avdelningar inom verket, dels genom utförandet av ekonomiska och statistiska utredningar av olika slag, vilka i allt mer stegrad omfattning nödvändiggöras av telegrafverkets för varje år växande rörelse. Ifrågavarande extra ordinarie notarietjänst är därför av permanent natur.

Den nuvarande innehavaren av tjänsten har avlagt filosofie kandidatexamen med ämnena matematik, statistik och nationalekonomi och varit anställd vid telegrafverket sedan år 1920. Alltsedan år 1927 har han varit i åtnjutande av den lön, som gäller för ordinarie notarie i lägsta löneklassen.

Det synes styrelsen icke vara skäligt att fortfarande hålla tjänsten å extra stat och därigenom beröva innehavaren förmånen av rätt till tjänste- och familjepension. Styrelsen får därför föreslå, att tjänsten i fråga uppföres å ordinarie stat.

På styrelsens förrådsbyrå finnes bland andra placerad en extra ordinarie notarie. Denne, som avlagt filosofie kandidatexamen med levande språk som huvudämne och är diplomerad från Handelshögskolan i Stockholm, anställdes i verket år 1920 på den då nyinrättade förrådsbyrån med uppgift att dels omhänderhava kansliärendena, dels biträda vid handläggningen av inköpsärendena. Telegrafverkets med varje år växande rörelse har medfört en ständig ökning av förrådsbyråns arbetsuppgifter och även nödvändiggjort en viss omgruppering och specialisering av dessa.

Ifrågavarande extra ordinarie notarie har till följd härav ålagts allt större arbetsuppgifter. Han har sålunda bland annat numera i uppdrag att mera självständigt handlägga vissa inköps- och försäljningsärenden. Han har även på sin lott att uppsätta större delen av förrådsbyråns skrivelser till inlandet ävensom all förekommande korrespondens med utlandet.

Då även ifrågavarande tjänst är av permanent natur och nuvarande innehavaren därav varit anställd i verket så lång tid att han sedan år 1927 åtnjuter samma lön, som gäller för ordinarie notarie i lägsta löneklassen, får styrelsen föreslå, att hans tjänst i likhet med förutnämnda extra ordinarie notaries tjänst uppföres å ordinarie stat.

Lönenämnden har anfört, att nämnden, i betraktande av vad telegrafstyrelsen till motivering av sin hemställan i denna del yttrat, icke funnit anledning till erinran mot styrelsens ifrågavarande förslag.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den blivande granskning av telegrafverkets personalorganisation ur besparingssynpunkt, varom jag inledningsvis erinrat, har jag icke kunnat undgå att hysa en viss tvekan i fråga om lämpligheten av att nu uppföra ifrågavarande befattningar å ordinarie stat. Av skäl, som jag i nämnda sammanhang antytt, och i betraktande även av att de för kommunikationsverken gällande pensionsbestämmelserna göra det ur billighetsynpunkt önskvärt, att befattningar som kunna anses vara av permanent karaktär icke alltför länge bibehållas såsom icke-ordinarie, har jag dock ansett mig kunna tillstyrka telegrafstyrelsens förslag. Vid godkännande av detta förslag bör antalet notariebefattningar vid telegrafverket ökas från 6 till 8.

Inrättande
av två nya
befattnings-
grupper.

I skrivelse den 27 september 1929 har *telegrafstyrelsen* vidare i fråga om sådana befattningar vid telegrafverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet fastställas av Kungl. Maj:t, gjort framställning om att i den såsom bilaga till

avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen måtte bland de för tjänstemän vid telegrafverket avsedda befattningarna uppföras två nya befattningsgrupper, nämligen förrådsförman i 7:e lönegraden och verkstadsmästare i 15:e lönegraden.

I fråga om förstnämnda befattningsgrupp anför styrelsen:

Förrådsförman.

Befälet vid telegrafverkets distriktsförråd utövas i första hand av en förrådsmästare, placerad i 12:e lönegraden. Under honom sortera, varierande med förrådets storlek, ett antal förrådsarbetare samt i vissa fall yrkesarbetare — smeder, snickare och målare — ävensom chaufförer för telegrafverkets betydande bilpark. Vid sektionsförråden, där samma arbetsförhållanden — ehuru givetvis i mindre omfattning — råda, finnes icke något befäl i ordinarie tjänsteställning, utan förmansskapet utövas av därtill lämplig och pålitlig linjearbetare.

Med hänsyn till det ansvar, som medföljer förrådstjänst, är det i hög grad önskvärt att för denna kunna förvärva och bibehålla personal med de bästa kvalifikationer, särskilt vad beträffar noggrannhet, ordningssinne och ekonomisk blick, varför det synes styrelsen angeläget att bereda denna personal möjlighet till befordran och ordinarie tjänsteställning i samma utsträckning som å andra arbetsområden inom verket.

För detta ändamål har emellertid styrelsen för närvarande icke till sitt förfogande någon ordinarie tjänstegrad lägre än förrådsmästare, vilken i de fall det här gäller är för hög. Styrelsen har visserligen vid några tillfällen begagnat sig av reparatörsgraden för att i denna placera förtjänt förrådspersonal, men detta förfarande synes styrelsen i fortsättningen mindre lämpligt, då det — oavsett att benämningen reparatör är missvisande — vållar vissa olägenheter vid tjänstetillsättningar.

Styrelsen anser därför nödvändigt, att vid verkets distrikts- och sektionsförråd inrättas en ny ordinarie befattningsgrupp, benämnd förrådsförman, och med placering i samma lönegrad som reparatör eller 7:e lönegraden. Befattningen ifråga, som redan finnes införd vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk, skulle vid förekommande behov användas för befordran vid distriktsförråden av förrådsmästarens närmaste man samt tilldelas föreståndarna vid de större sektionsförråden.

Beträffande befattningsgruppen verkstadsmästare har styrelsen anfört följande:

*Verkstads-
mästare.*

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1920 med förslag i fråga om sådana befattningar vid telegrafverket, vilkas antal skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, hemställde styrelsen, såvitt förslaget avsåge ifrågasatt omorganisation av telegrafverkets verkstad, bland annat, att — med bibehållande av verksmästarbefattningen inom 9:e (nuvarande 16:e) lönegraden, vilken skulle avses för de äldsta och dugligaste av de då å extra stat varande verkstadsförmännen — det måtte nyinrättas driftverkmästarbefattningar inom 10:e (nuvarande 17:e) lönegraden för de dåvarande verksmästarna.

Efter det kommunikationsverkens lönenämnd den 14 oktober 1920 yttrat sig över berörda framställning avgav telegrafstyrelsen till följd av särskild remiss förnyat yttrande i ämnet den 18 november 1920, därvid styrelsen frånträdde sitt yrkande om inrättande av driftverkmästare och godtog lönenämndens hemställan rörande införande av befattningen verkstadsmästare med placering i 8:e (nuvarande 15:e) lönegraden.

Förslaget rörande verkstadens omorganisation föranledde emellertid icke proposition till 1921 års riksdag, varför styrelsen förnyade sin framställning i skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1921. Icke heller denna framställning föranledde proposition under motivering, att den då rådande ekonomiska depressionen hade medfört en ganska avsevärd nedgång i telefon- och telegraftrafiken, att till följd härav arbetsmöjligheterna vid verkstaden minskats samt att under sådana förhållanden försiktigheten syntes bjuda att avvakta mera normala tider, innan man genom tillskapande av nya ordinarie befattningsgrupper fastläste verkstadens organisation.

Då numera normala tider måste anses hava inträtt och för övrigt en stor del av verkstadens personal under senare åren överförs å ordinarie stat, synes det styrelsen icke skäligt att fortfarande hålla verkstadsmästarebefattningarna å extra ordinarie stat och därigenom undanhålla innehavarna förmånen av rätt till tjänste- och familjepension. Styrelsen får därför föreslå att, i likhet med vad som förut skett vid statens järnvägar, även vid telegrafverket införes befattningen verkstadsmästare i 15:e lönegraden.

Under förutsättning av bifall till vad sålunda föreslagits har styrelsen förklarat sig framdeles ämna till Kungl. Maj:t inkomma med särskild framställning rörande det erforderliga antalet förrådsförmans- och verkstadsmästartjänster, men styrelsen har redan nu omnämnt, att det för närvarande torde erfordras endast tre tjänster inom vardera befattningsgruppen.

I häröver avgivet utlåtande den 24 oktober 1929 har *lönenämnden*, efter förmälan att nämnden i ärendet haft ingående överläggningar med representerer för telegrafverket, anfört bland annat följande:

Såsom skäl för anställande av ordinarie *förrådsförmän* vid distrikts- och sektionsförråden har styrelsen anfört, att det synts önskvärt att för förrådstjänsten kunna förvärva och bibehålla personal med de bästa kvalifikationer, särskilt vad beträffade noggrannhet, ordningssinne och ekonomisk blick, men att för vinnande av detta mål någon lägre befattning icke står till buds än förrådsmästare (12:e lönegraden).

Enligt vad för nämnden blivit upplyst kan man lämpligen ej heller för nämnda ändamål — på sätt vid några tillfällen skett — begagna sig av reparatörsbefattningen, då man i så fall vid tjänstetillsättningen måste räkna med sökande, som visserligen kunna vara kvalificerade för erhållande av befordran till ordinarie reparatör men som däremot icke innehava de för förrådstjänsten erforderliga särskilda kvalifikationerna.

Med hänsyn till de skäl, som sålunda anförts för förrådsförmanstjänstens inrättande, och då det uppenbarligen vore av värde för verket att särskilt vid vissa sekundära förrådsavdelningar kunna disponera över en arbetsledare i ordinarie befattningshavares ställning, har lönenämnden ansett sig böra tillstyrka den av styrelsen föreslagna förstärkningen av den ordinarie förrådspersonalen vid telegrafverket.

Telegrafstyrelsen har vidare föreslagit, att vid telegrafverket måtte inrättas en ny befattning, *verkstadsmästare*, med placering i 15:e lönegraden och avsedd för telegrafverkets verkstad i Nynäshamn.

Beträffande detta styrelsens förslag vill nämnden erinra, att frågan om inrättande av nu omförmälda befattningsgrupp tidigare varit föremål för lönenämndens prövning i anledning av ett av telegrafstyrelsen i skrivelse den 31 augusti 1920 framlagt förslag till omorganisation av telegrafverkets verkstad.

I nämnda skrivelse hade telegrafstyrelsen föreslagit inrättande vid verk-

staden av driftverkmästarebefattningar i 10:e (nuvarande 17:e) lönegraden, avsedda för de där anställda ordinarie verkmästarna. Verkmästarebefattningarna, placerade i 9:e (nuvarande 16:e) lönegraden, skulle emellertid enligt detta förslag därigenom icke bliva överflödiga utan avses för vissa av de vid verkstaden anställda icke-ordinarie verkstadsförmännen.

I utlåtande den 14 oktober 1920 över styrelsens ifrågavarande förslag framhöll lönenämnden bland annat, att nämnden visserligen funne tilldelandet av ordinarie befattningar åt vissa bland verkstadsförmännen befogat men att nämnden icke kunde tillstyrka, att de härvid, såsom telegrafstyrelsen föreslagit, placerades i 9:e (nuvarande 16:e) lönegraden i egenskap av verk-mästare. Vid statens järnvägar funnes redan för det dåvarande en ordinarie befattning, verkstadsförman, hänförd till 5:e (10:e) lönegraden, och från denna befattning kunde befordran ske till verkstadsmästare inom 8:e (15:e) lönegraden. Enligt nämndens uppfattning borde de ifrågakommande verkstadsförmännen vid telegrafverket, då de beforderades till ordinarie tjänst, lämpligen likställas med nyssnämnda verkstadsmästare, vilken benämning på befattningen i fråga även syntes böra införas vid telegrafverket.

Med avstyrkande i övrigt av förslaget om inrättande av ordinarie driftverkmästarebefattningar hemställde lönenämnden i berörda utlåtande, att vid telegrafverket måtte inom 8:e (15:e) lönegraden inrättas en ny ordinarie befattning, benämnd verkstadsmästare.

Såsom härav framgår har sålunda lönenämnden redan tidigare uttalat sig för inrättande vid telegrafverkets verkstad av en ordinarie befälsbefattning av lägre typ än den redan befintliga verkmästartjänsten.

Av vad nämnden nu inhämtat rörande behovet av verkstadsmästarebefattningen har nämnden funnit ytterligare bestyrkt, att denna åtgärd skulle vara till gagn för verkstadens framtida verksamhet. Vid de omförmälda överläggningarna har för lönenämnden framhållits, att verkstadsledningen vid rekrytering av förmanspersonalen har att kämpa med en kännbar konkurrens från den enskilda industriens sida. Det kan fördens skull befaras, att de dugligaste och vid verkstadsledningen användbaraste arbetskrafterna, därest de icke fastare bindas vid verkstaden genom ordinarie anställning, skola finna med sitt intresse förenligt att övergå i privat tjänst, något som med den koncentrerade och i hög grad specialiserade verkstadsdrift, varom här är fråga, helt naturligt måste vålla verkstadsledningen icke oväsentliga svårigheter.

Lönenämnden får därför förorda bifall till telegrafstyrelsens föreliggande framställning jämväl i vad den avser inrättande vid telegrafverket av befattningen verkstadsmästare.

Även jag finner övertygande skäl vara förebragta för inrättande såväl av en ny befattningsgrupp i 7:e lönegraden, med benämningen förrådsförman och avsedd för befordran av förrådsmästares närmaste man vid distriktsförråd samt av föreståndare vid större sektionsförråd, som ock av en dylik grupp i 15:e lönegraden med benämningen verkstadsmästare, avsedd att tillgodose behovet av en befälsbefattning i lägre grad än verk-mästare vid telegrafverkets verkstad. Jag tillstyrker alltså bifall till telegrafstyrelsens för-
varande framställning.

Departements-
chefen.

Statens järnvägar.

I skrivelse den 7 november 1929 har *järnvägsstyrelsen* framställt förslag om indragning av vissa befattningar vid statens järnvägar.

Indragning
av vissa
befattningar.

Styrelsen har därvid erinrat, att styrelsen i skrivelse den 27 september 1928 angående förslag till personalstat vid statens järnvägar för år 1929 föreslagit bland annat, att innehavarna av två byråingenjörs- och två notariebefattningar i styrelsen finge uppföras å övergångsstat. Kungl. Maj:t, som genom brev den 7 december 1928 bifallit styrelsens berörda förslag, hade samtidigt förordnat bland annat, att en byråingenjörs- och en notariebefattning tillsvidare icke finge uppehållas. Sistnämnda befattningar avsåge dels en byråingenjörsbefattning, som förut varit placerad å styrelsens maskinbyrå (dåvarande maskininspektionsavdelningen), dels en notariebefattning å första trafikbyrån (säkerhetsavdelningen). Enär ifrågavarande två befattningar vore obehövliga, finge styrelsen hemställa om avlåtande till riksdagen av förslag om indragning av dessa befattningar.

Vidare har järnvägsstyrelsen anfört att, såsom styrelsen uti skrivelse den 9 mars 1929 rörande återbesättande av vissa befattningar inom 21:a—27:e lönegraderna meddelat, en maskininspektorsbefattning ansetts kunna indragas, därest Kungl. Maj:t bifölle en av styrelsen i samma skrivelse gjord hemställan att få med ordinarie innehavare återbesätta den vid huvudverkstaden Liljeholmen—Tomtebodavakantblivna befattningen som verkstadens föreståndare. Sedan sistberörda befattning, efter det Kungl. Maj:t bifallit styrelsens ifrågavarande hemställan, nu blivit i vanlig ordning återbesatt med ordinarie innehavare, finge styrelsen hemställa, att jämväl den därvid vakantblivna, obehövliga maskininspektorsbefattningen måtte hos riksdagen föreslås till indragning.

Departements-
chefen.

Mot styrelsens ifrågavarande förslag har jag intet att erinra. Vid bifall till förslaget bör minskning ske i antalet byråingenjörstjänster från 13 till 12, i antalet notarietjänster från 12 till 11 samt i antalet maskininspektorsbefattningar från 18 till 17.

I detta sammanhang må erinras, att riksdagen år 1928 i samband med beslut om vissa ändringar i statsbaneförvaltningens organisation be- myndigade Kungl. Maj:t att, i den mån så prövades lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 21:a—27:e lönegraderna av kommunikationsverkens avlöningsreglemente antingen tills vidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad. Det förutsattes härvid, att anmälan om dylikt utbyte skulle göras vid nästkommande riksdag.

Med anledning härav får jag meddela, att Kungl. Maj:t den 19 april 1929 medgivit utbyte av en förste maskiningenjörsbefattning mot en maskiningenjörsbefattning. Efter detta utbyte uppgår antalet av ifrågavarande tjänster till 14 respektive 10.

Användning
av trafik-
biträden för
konduktörs-

I detta sammanhang får jag anmäla uppkommen fråga om användning av billigare arbetskraft än för närvarande för utförande av konduktörsgöromål å trafiksvaga bandelar av statens järnvägar.

Statens järnvägars överrevisorer uttalade sig i sin år 1927 avgivna berättelse rörande granskning av statens järnvägars räkenskaper och förvaltning under år 1926 — i samband med behandling av ärende om tillsättande av konduktörsbefattningar å linjen Forsmo—Hoting — för inrättande av konduktörsbefattningar med de lägre kompetensfordringar och avlöningsförmåner, som med hänsyn till arbetet å trafiksvagare järnvägslinjer kunde anses lämpligt. Överrevisorerna erinrade därvid om att det svenska statsbanenätet till följd av den under de senaste årtiondena av statsmakterna bedrivna järnvägsbyggnadspolitiken kommit att, jämte de förutvarande stambanesträckningarna med delvis mycket hög trafikintensitet, till avsevärd och alltfört växande del bestå av synnerligen trafiksvaga sträckor, delvis rena ödemarkslinjer. Det vore givetvis av vikt att den ekonomiska tunga, som enbart i och med barnornas tillkomst med hänsyn till förräntningskravet ålades statens järnvägar såsom helhet, icke ökades genom att för driften å sträckorna i fråga vidtoges andra och dyrbarare anordningar än som vore oundgängligen nödvändiga. Med allt beaktande av fördelarna av en såvitt möjligt enhetlig organisation måste likväl tillses, att den förefintliga starka differentieringen i fråga om trafiken på alla punkter, där sådant kunde ske, motsvarades av en skillnad i driftsanordningarna.

Sedan järnvägsstyrelsen den 23 februari 1928 avgivit utlåtande över berättelsen, anbefallde Kungl. Maj:t genom beslut den 18 maj samma år järnvägsstyrelsen att verkställa utredning angående de åtgärder, som kunde vidtagas i fråga om användande av billigare arbetskraft för trafikarbetet vid trafiksvaga bandelar, samt att inkomma med det yttrande, vartill utredningen kunde föranleda.

I skrivelse den 6 september 1928 har järnvägsstyrelsen framlagt utredning i berörda hänseende. Av denna utredning framgår i huvudsak följande.

För stationsarbetet har sedan länge använts möjligast billiga arbetskraft därigenom att antalet fullt utrustade stationer inskränkts till de i trafikhänseende största platserna, medan i övrigt håll- och lastplatser anordnats med kvinnlig platsvakt eller utan någon som helst bemanning.

Konduktörsgöromålen å de trafiksvaga bandelarna ombesörjas av konduktörer eller, å vissa bandelar, av tjänstemän av lägre grad, vilka förordnats att bestrida konduktörstjänst mot åtnjutande av vikariatsersättning. Förutom det vanliga konduktörsarbetet, såsom säkerhetstjänst, biljettgranskning och godsvårdartjänst m. m., har konduktören att ombesörja biljettförsäljning åt resande från håll- och lastplatser utan bemanning. På grund av den i regel ringa trafikmängden med varje tåg och tågens jämförelsevis långa gångtid mellan trafikplatserna blir arbetsmängden per tidsenhet avsevärt mindre å de trafiksvaga bandelarna än å linjer med större trafik, vartill kommer, att arbetet i regel är av ganska enkel art, då trafiken å ifråga- varande bandelar är av huvudsakligen lokal natur.

Järnvägsstyrelsen — som funnit ändrade bestämmelser rörande stationsarbetet icke vara erforderliga — har i fråga om konduktörsgöromålen i anslutning till den framlagda utredningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förklara, att dessa göromål å sådana bandelar, som av styrelsen provas

vara trafiksvaga, skola handhavas av tjänstemän inom 6:e lönegraden eller närmare bestämt av trafikbiträden, varigenom skulle undvikas tillskapande av en ny befattning för ändamålet.

Kommunikationsverkens lönenämnd har i utlåtande den 21 december 1928 — efter framhållande av att förevarande framställning vore att se som ett led i strävandena att avveckla överkvalificerad arbetskraft och genomföra rationella arbetsmetoder vid statens järnvägar — anfört följande:

För egen del vill lönenämnden framhålla, att man vid ett följdriktigt tillämpande av de utav Kungl. Maj:t angivna riktlinjerna för personalbesparing inom statens järnvägars förvaltning framför allt bör se till, att vid nybesättande av befattningar å nya linjer personalbeståndet anpassas efter arbetskvantiteterna och arbetets kvalitetsgrad. Alldeles särskilt synes omsorgen böra ägnas åt detta förhållande, då, såsom här är fallet, det gäller att ordna driften å bandelar, vilka på långt när icke kunna förränta det i dem nedlagda kapitalet. Det synes nämnden uppenbart, att liksom man exempelvis inom stationstjänsten i stor utsträckning utbytt tjänster i högre lönegrad mot befattningar i lägre, motsvarande åtgärder böra kunna vidtagas i fråga om tågbemanningen medelst personal i lägre grad än konduktör.

Det lär icke kunna bestridas, att tjänstställiggandena även för tågpersonalen kunna vara i så hög grad växlande å de olika linjerna, att användning av personal med den relativt höga löneställning, som konduktörspersonalen intager, icke är av sakliga grunder motiverad, utan att även här ett överflyttande av arbetsuppgifterna på personal i lägre löneställning kan och bör äga rum.

Med hänsyn till det anförda anser sig lönenämnden böra såsom sin mening uttala, att en sådan anordning lämpligen bör vidtagas med avseende å tågbemanningen å de trafiksvaga bandelarna, att konduktörsgöromålen därstädes uppdragas åt befattningshavare i lägre lönegrad än konduktörs. Att för fullgörande av ifrågavarande göromål användes personal i trafikbiträdes tjänsteställning, synes nämnden icke giva anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts har lönenämnden förordat bifall till järnvägsstyrelsens föreliggande framställning.

Nämndens ledamot Ernst Eriksson har, med instämmande av ledamoten Wallin, anmält *avvikande mening* och på närmare angivna skäl förklarat sig hava ansett, att nämnden bort hemställa om avslag å framställningen.

Departements-
chefen.

Till en början vill jag erinra, att Kungl. Maj:t under senare tid meddelat årliga beslut, innefattande bemyndigande för järnvägsstyrelsen att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom högst 20:e lönegraden utbyta den lediga befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad.

Vad den föreliggande frågan angår, finner även jag angeläget, att åtgärder vidtagas för att i möjligaste mån nedbringa driftkostnaderna för trafiksvaga bandelar. Järnvägsstyrelsens i sådant syfte framställda förslag att å dylika bandelar för konduktörsgöromål använda trafikbiträden (6:e lönegraden) i stället för konduktörer (8:e lönegraden) finner jag vara lämpligt. Därest riksdagen ej har något att erinra mot det framlagda förslaget, vars genom-

förande ej synes påkalla ändringar i gällande avlöningsförfattningar, har jag därför för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att låta utfärda bestämmelser i huvudsaklig enlighet med vad järnvägsstyrelsen ifrågasatt.

Enligt vad jag inhämtat avses den ifrågasatta anordningen att i första hand komma till användning å delar av inlandsbanan samt vissa norrländska tvärbananor. Å redan beslutade men ännu ej färdigställda bandelar i Norrland skulle tågbemanningen framdeles ordnas på samma sätt. Enligt verkställda beräkningar skulle för konduktörstjänsten å dessa linjer erfordras sammanlagt 16 tjänstemän. Den årliga besparing, som skulle vinnas genom tjänstens bestridande av trafikbiträden i stället för av konduktörer, skulle vid nämnda antal befattningshavare uppgå till omkring 6,700 kronor årligen.

Övergångsanordningar m. m.

De av mig förordade ändringarna beträffande vissa tjänster vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar synas lämpligen böra genomföras den 1 juli 1930.

Med avseende å den föreslagna förbättrade lönegradsplaceringen av vissa befattningar i generalpoststyrelsen har styrelsen ifrågasatt att, då det här gällde uppflyttning av tjänster på grund av det desamma redan åvilande arbetet, tjänsternas respektive innehavare borde direkt konstitueras å de högre tjänster, mot vilka utbyte kunde komma att ske. Avsikten härmed torde vara, att å ifrågavarande tjänstemän skulle analogivis tillämpas enahanda bestämmelser i fråga om placering i löneklass i de nya befattningarna m. m., som i avd. A, punkt 2 av kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 214) meddelats i fråga om vissa år 1925 till 26:e lönegraden uppflyttade befattningshavare, tillhörande förutvarande 15:e lönegraden vid kommunikationsverken. De föreslagna nya tjänsterna skulle följaktligen icke komma att ledigförklaras.

Härutinnan har lönenämnden anført, att nämnden icke kunde finna den sålunda föreslagna ordningen för tjänstetillsättningen vara av omständigheterna motiverad. Att märka är, framhåller nämnden, att de föreslagna nya tjänsterna ansetts erforderliga på grund av rörelsens tillväxt under de senaste åren, vadan förhållandena i förevarande fall icke kunna sägas vara analoga med dem, som legat till grund för bestämmelserna i nyssnämnda författningsrum. Enligt nämndens mening böra ifrågavarande tjänster tillsättas efter ansökan i vanlig ordning.

I förevarande avseende delar jag den uppfattning, som uttalats av lönenämnden. Jag finner sålunda icke anledning föreligga att på denna punkt förorda särskilt medgivande. Ett förfaringssätt, motsvarande det som i enlighet med denna ståndpunkt bör tillämpas beträffande befattningarna i generalpoststyrelsen, lär även böra lända till efterrättelse i fråga om de avsedda tjänsteförändringarna vid telegrafverket. Beträffande den nya postmästar-tjänsten av klass 1 A synas mig förhållandena däremot vara i någon mån annorlunda, och jag finner övertvägande skäl tala för att — i anslutning till vad som tillämpats vid senast verkställda omklassificering av postkontor —

nuvarande innehavaren av postmästartjänsten i Borås direkt konstitueras på den nya befattningen. Särskilt medgivande av riksdagen i detta avseende läser dock ej påkallas.

Därest i övrigt särskilda övergångsanordningar skulle visa sig vara erforderliga, torde sådana få beslutas av Kungl. Maj:t.

De ändringar i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen, som föranledas av ett bifall till vad jag i det föregående förordat, läser Kungl. Maj:t — enligt av riksdagen redan tidigare lämnat bemyndigande — äga utfärda.

De föreslagna förändringarna påkalla även vissa ändringar i den vid kommunikationsverkens pensionslag fogade åldersförteckningen. Till frågan härom skall jag i annat sammanhang återkomma.

Departementschefens hemställan.

På grund av vad jag i det föregående anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1:o besluta, med tillämpning från och med den 1 juli 1930, att i den vid avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk fogade tjänsteförteckningen skola upptagas följande nya befattningar, nämligen

vid postverket:

i 27:e lönegraden: kamrer;

vid telegrafverket:

i 26:e lönegraden: trafikinspektör,

i 15:e » : verkstadsmästare,

i 7:e » : förrådsförman;

samt att ur nämnda förteckning skall vid postverket i 26:e lönegraden utgå befattningen kamrer;

2:o fastställa antalet av följande befattningar från och med den 1 juli 1930 på sätt här angives, nämligen:

vid postverket:

kamrer	1
sekreterare i 26:e lönegraden	6
postmästare av klass 1 A	10
» » » 1 B	32
sekreterare i 24:e lönegraden	2
notarie	8
revisor	5;

vid telegrafverket:

linjeingenjör	21
trafikinspektör	1
överkontrollör	2
notarie	8;

vid statens järnvägar:

förste maskiningenjör	14
byråingenjör	12
maskiningenjör	10
maskininspektör	17
notarie	11;

3:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda ändringar må erfordras; samt

4:o) medgiva, att beträffande ordinarie manlig postassistent, som den 30 juni 1926 innehade anställning såsom extra ordinarie postassistent och efter nämnda dag erhållit konstitutorial såsom ordinarie postexpeditör, må i fråga om placering i löneklass så anses, som om vederbörande under den tid, han innehaft ordinarie postexpeditörsbefattning, varit extra ordinarie postassistent.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Waldemar Wiens.